

עוון אלהים

מסביב לשלחן השבת

"וְהָיָה רָעָב בָּאָרֶץ... וַיָּרָא אֱלֹהֵי ה' וַיֹּאמֶר אֶל תְּנֵד מִצְרָיִם שָׁכֵן בָּאָרֶץ אֲשֶׁר אֲמַר אֲלֶיךָ. גֹּר בָּאָרֶץ הַזֹּאת וְאֶהְיֶה עִמָּךְ וְאֶבְרַכְךָ"

בפרשתנו מספר על הרעב שהיה בימי יצחק אבינו, כמו הרעב שהיה בימי אברהם. יצחק חשב לעשות כמו אביו אברהם, שבזמן שהיה רעב ירד למצרים, אבל ה' התגלה ליצחק ואמר לו אל תרד מצרימה! ואומרים חז"ל שלאברהם היה מתר לרדת למצרים, כי הוא נולד בחוץ לארץ. אבל יצחק, שנולד בארץ ישראל ומעולם לא פגש בטמאה שיש בארצות הגויים, הוא עולה סתורה ואין כאו שצא מחוץ לארץ. אם-כן, ליצחק אבינו יש משהו מיוחד עם אדמת ארץ ישראל, כפי שאנו רואים בהמשך הפרשה, שהוא הצליח להוציא משדה אחד 100 תבואה ממה שהיה אמור להוציא!

מה צנה אותו ה'?"שכן בארץ...". מבארים חז"ל: "שכן בארץ - עשה שכונה בארץ ישראל - היה נוטע היה זורע. דבר אחר: שכן את השכינה בארץ".

יצחק אבינו, בעצם השארתו בארץ ישראל ובבגנית ביתו, מלמד אותנו שבארץ הקדש, גם עשיית שכונה ובגנית בתים חומריים היא חשובה, כי היא תבסיס שעליו נתן יהיה להשקין את השכינה בארץ. לכן, כאשר נכנס אליו יעקב עם בגדי עשו, הריחו יצחק ואמר: "ריחה ריח בני כריח שדה אשר ברכו ה' - מפרש רש"י: "שונקס עמו ריח גר-עדי". הריח של ארץ ישראל הוא ריח גר-עדי!

בברכתו ליעקב הוא ברכ: "ויתן לך האלקים מטל השמים ומשמני הארץ ורב דגו ותירוש", במדרש אמרו חז"ל שהוא מברכו שניתן לו כח אלוהי. ומהו: לראות את ה' בכל דבר שיש בביראה. בלמוד התורה, בתפלה, בקיום המצוות וגם בדגו ובתירוש שהם דברים שיוצאים מן השדה. כל זאת בעזרת למוד התורה שהיא דבר ה', שבו הוא מתגלה לנו וככל שנלמד יותר תורה, נדבק בקב"ה יותר ונקרב את עם-ישראל לעבר הגאולה השלמה ולביאת משיח צדקנו במהרה בקיימנו.

מה רבו מעשיך ה'...

הכילו אר הביזון...

"מה החנה המזרחה האז?" שאל יאיר בזמן שישב עם אמא לקרא יחד מתוך ספר. "נכון, הביזון מאד מוזר למראה, גבו שעיר וגדול המזכיר קצת את דגשת הנמל וראשו דומה לראש הפר".

"ממש גדול, כמה הוא שוקל?" שאל. "הזכר שוקל לעתים טון (1000 ק"ג) ואפילו יותר, אך הנקבה שוקלת רק 500 ק"ג", אמרה אמא והוסיפה, "אספר לך עוד דברים מעניינים... הביזון חי תמיד בעדר גדול של זכרים ונקבות. העדר מנהג תמיד על ידי הביזון החזק והקשיש ביותר, השומר בעזרת סקרניו על חבריו מפני התקפה מן החוץ".

"איך יכול להיות שזקן בן 100 יכול להוביל ולשמר על עדר שלם?" הסתקרו יאיר.

"הביזון חי ב-30 עד 40 שנה, וזה נחשב הרבה אצל בהמות. הוא מעלה גרה ונאון מעשבים וכל מיני ירקות ובגד הוא דומה לכל מיני הבקר העמחוריים שבטבע. לבזון שיטת הגנה יחודית: כשקבוצה של חיות טורפות מנסה לתקוף את העגלים, קבוצת הביזונים יוצרת מסביבם מעגל סגור, כשסרני כלם מפנות כלפי האויב, כך קשה להם מאד לתקוף את הצעירים".

- חידושי תורה**
- 1. שושנה בין החוחים
  - 2. עשיתי הסכם חד-צדדי
  - 3. הרגזנו את חמותינו
- חידושי תורה**
- 1. אפרון - אפרון
  - 2. אפר - אפר (חול) - אפר
  - 3. אפר - אפר (חול) - אפר
- חידושי תורה**
- 1. חידושי תורה
  - 2. חידושי תורה
  - 3. חידושי תורה

גדולי ישראל
ר' ישראל איסרלין - בעל "חידושי הדשן"

ר' ישראל איסרלין נולד לר' פתחיה לפני 620 שנה. בהיותו נער, נפטר אביו ובשל קשיי הפרנסה הרבים, עברה אמו לגור בוינה, מקום מגורי אחיה. רבינו התחנך בבית דודו הגאון ר' אהרן פלומל ולמד תורה מפיו וכן מפיו של ר' עוזר מלוצ'יה, תלמיד תלמידו של המהר"ם מריטנבורג. אך שלות רבינו, לא ארכה וביום ט' בניסן נהרגו אמו ודודו על קדוש-השם בפרעות שהיו בוניה.

רבינו נדד לאיטליה ונתקבל לאחר כמה שנים כרב העיר מרפורק. הוא נהל את עירו בגד רמה וקבע לו מקום לישיבה, אליה נהרו מכל רחבי אירופה.

בין תלמידיו החשובים נמנה ר' יונה מרגנשבורג מחבר הספר "אסור והתר ארוד".

ספרו העיקרי של רבינו "תרימות הדשן", נתקבל כאחד מעמודי הפסיקה שעליהם נשען בית ישראל. גדולי הפוסקים במדינות שונות החשיבו מאד את ספריו. המהרש"ל, ר' שלמה לוריא, כתב עליו כי היה גדול ומפלא בקימיו ואין לסור מדבריו ימין ושמאל.

מספר, כי פעם היה באשכנז נזיר נוצרי בשם יוחנן והוא בא למקום מושבו של ר' ישראל. בכל מקום ששהה הנזיר הוא הסית את הגויים נגד היהודים, דבריו נתקבלו ונרמזו לפרעות. רבינו נחלץ לעזרת עמו והודיע כי הוא בעצמו מוכן ללכת אחר הנזיר, אם יוכיח את קדושתו ודברי התפארתו. בתנאי, שהקיסר בעצמו ילגיח שהנזיר לא מרמה. מוכן שעוד באותו לילה, ברח הנזיר ולא נמצא, לבושתו ולחפרת הגויים.

זכות רבינו תגן עלינו ועל כל ישראל.

ילדי שעשועים

רופא בדרך

בן שלוש שנים היה הילד יצחק מאיר - שנודע למים כבעל "חידושי הרי"ם" - וכבר התפעלו כל רואיו מגדל פשרונותיו המפלגים.

באותה העת נסעה אמו הרבנית אל המגיד מקו'ניץ ונטלה עמה את הפעוט. המגיד הרבה לשו'ת עם יצחק מאיר'ה, הילד המפלא.

בהיותם בדרך בחנה אל עירם, חלה הילד - חמו' עלה וכחותיו תשו. כיון שכן, לקחה אותו אמו ברו'עותיה ונשאה אותו בברת דרך הגנה. נשיאת הילד החולה נרמה לאם עצמות רבה. היא הבחינה שהמחלה מתגברת, והילד נתן בסכנה. לא יפלא אם כן, כי בראותה אבן בצד הדרך - התישבה האם העלפה לנחם קמעה ופרצה בברי מר.

עודנה יושבת ובוכה, ואינה יודעת לשית עצות בנפשה, הבחינה הרבנית בעובר ארץ המהלך בקרבת מקום. גם ההלך הבחין באשה הבוכה, שבזרועותיה לך קטן, והוא קרב אליה. "מדוע תבכי?" שאל.

סחה האם את צרתה, וההלך אמר: "הנה, אתן לילך תרופה כלשהי ומיד יוטב לו". ובדברו, שלף מכיס בגדו בקבוקון והגיר מתוכו כמה טפות אל תוך פיו של הילד. אכן, עד מהרה השתפר מצבו של יצחק מאיר'ה הקטן, חמו' ירד ומראה פניו הוטב.

מאוששת, המשיכה האם ללכת עם בנה, עד אשר הגיעו אל ביתם שבעיר מגישוב. כל אותה עת, הלך עובר הארץ בעקבותיהם ללוותם. בהגיעה העירה, סברה הרבנית את אשר אבע לה בדרך. "היזמן לנו בדרךנו רופא דגול והודות לתרופה שנתן לילד - הוטב מצבו. הנה, זה הרופא שהלך בעקבותיי והגיע אל ביתנו", כך הודיעה הרבנית בהתלהבות.

השמועה על הרופא המפלא, השו'תה עתה בבית הרבי, עשתה לה כנפים בעיר. כל החולים והסובלים החליטו לנסות מזלם אצלו ומהרו אל ביתו של הרב - אך שם צפתה להם אכזבה: האיש, שלנה את הרבנית ובנה בדרךם, נעלם עתה ואיננו!

שנים חלפו. הילד יצחק מאיר'ה התפרסם בישראל כבעל "חידושי הרי"ם". פעם ספר לחסידיו על אודות המאורע שהתרחש בהיותו בן שלוש. "ואותו הלך", סח הרבי, "לא היה אלא אליהו הנביא זכור לטוב..."

(מחוך: ילדי שעשועים)

תאיר נרי

בנשיאות הרב ניר בן ארצי שליט"א

בס"ד, גליון מס' 78

פרשת תולדות כ"ט מרחשוון תשע"א

השבוע ב"ה יתקיימו שני כנסים התעוררות והתחזקות באמונה, מפי הרב ניר בן ארצי שליט"א כדלהלן:

ביישוב בר יוחאי

ביום שני א' כסלו (8/11)

בשעה 19:30

בביה"כ המרכזי ביישוב

בקריית אנו

ביום שלישי ב' בכסלו (9/11)

בשעה 20:30

בביה"כ המרכזי רח' וינגייט 22

אגם חזאנים לבקר ולהתעדן

באתר "תאיר נרי"

בנשיאות הרב ניר בן ארצי שליט"א

www.tairneri.co.il

חדש!

עולה למקדש

ספר ילדים בנושא המקדש

מאת: ח. שנהב

הנחה במחיר מוזל: 2005179-077

זמני שבת

כנסת שבת

יורשלים 16:11

ת"א 16:26

חיפה 16:16

ב"ש 16:29

יורשלים 17:23

ת"א 17:25

חיפה 17:23

ב"ש 17:26

יוצא לאור ע"י תאיר נרי

בנשיאות הרב ניר בן ארצי שליט"א
חושב תלמים 26 ד.ל. ליש דרום 79315
טל. 08-6610015-599-599-1 פקס. 08-6610015-599-599-1
tairneri@gmail.com

נקודת אור - הרב אמיר בן דוד שליט"א

המאבק הגדול ממשיך

המאבק מול עולם התורה, הלך והתעצם השבוע, כאשר סטודנטים יצאו להפגין נגד התמיכה באברכים לומדי התורה. במקביל, מנסים בכנסת לחוקק חוק המחייב בנות שחזרו בתשובה להתגייס לצה"ל ולא לאפשר להן להצהיר כמו שאר הבנות הדתיות.

מאבקים אלו הן נדבך נוסף למאבק ארוך בשנים מול עולם התורה, שהתחיל עוד בקום המדינה בניסיון ליצור "ישראלי חדש", "צבר" שאינו מזוהה עם מסורת ישראל ה"מיושנת", "הגלותית". המאבק הוא מול החרדים ומול הציונות הדתית גם יחד, אלא שלאחרונה נדמה שהמאבק הוא גלוי וחזיתי, בשונה מהעבר שניסו להלביש אותו במסווה של שוויון או טענות ביטחון שונות. נראה שאנו עומדים בפני גל של שגאה, שאיננו יודעים כיצד להתמודד איתו והקושי הגדול ביותר הוא שהם אחינו!

בפרשתנו יש התמודדות ומאבק בין עשוי ליעקב. אופיו של עשוי - "צידי בפיו" ולעומת זאת "יעקב איש תם יושב אוהלים". על אופי המאבק נאמר כבר לרבקה בגבואה "ולאום מלאום יאמץ ורב יעבוד צעיר" (בראשית כה, כג), ומסביר רש"י, כשזה עולה - זה יורד. אין מצב שגם עשוי וגם יעקב למעלה. או שהשני שולט או שזה שולט וממילא השני נשלט.

המאבק מחריף עם היוודע לעשוי כי יעקב לא רק קנה את הבכורה, אלא אף זכה בברכה ומזה יצא וינשטום עשוי את יעקוב על הברכה אשר ברכו אביו" (שם כז, מא). מכאן, אומרים חז"ל "הלכה בידוע עשו שונא ליעקב" (רשב"י, ספרי דברים טט).

רגילים אנו לחשוב כי עשוי הוא אדום, זוהי הנצרות וארצות המערב. אם כן, ברור כי הם שונאים אותנו וגם אם נראים כאוהבים, זה רק מפני אינטרס רגעי וזמני שלהם. מהו המקור לשנאה הפנימית העזה אותנו אנו חשים כעת?

הבה ננסה להבין זאת משורש המאבק בין עשוי ליעקב. רבקה מלבישה את יעקב בבגדי עשוי

ש"ת בהלכה

אור האלחנה

לש"ת בהלכה

הוספת ח"א 282

מחלקת ספרי התורה

של תפילין בית א-5

ייעוץ, הדרכה ולינוי בעת קניית ספרי תורה חדשים לכל עדות ישראל

תפילין בית א-5

www.tefillin.co.il

02-9975158 | 1-800-795554

לאור ההלכה - מפסקי מרן הראשל"צ הרה"ג מרדכי אליהו זצוק"ל

מעט מהלכות שבת

מצוות עשה מן התורה לקדש את יום השבת בדברים שנאמר: "זכור את יום השבת לקדשו". תיקנו חכמים שתהא זכירה זו על כוס יין, בין בכניסתו ובין ביציאתו ונוהגים לומר כוונה זו בפירוש ב"לשם ייחוד" מלשון חכמים הכתוב בסידורים. (דרכי הלכה ס"ו ע"ז)

יכולים לקדש ולאכול אף על פי שעדיין אינו לילה. אלו שהתפללו ערבית אחרי פלג המנחה, יכולים לקדש ולאכול מיד, אך יזכרו לחזור ולקרוא קריאת שמע אחרי צאת הכוכבים פעם נוספת. (כה"ח רסז, ז)

המחמירים לקדש כשיהיה לילה ודאי, תבוא עליהם הברכה. אך אלה יתפללו ערבית סמוך לסעודתם. (שם)

אסור לטעום כלום ואפילו מים קודם הקידוש, איסור זה מתחיל "בבין השמשות". (בא"ח ש"ש בראשית י"ח, שם)

יש לשמוע את ברכת הקידוש מפי המקדש ורק כאשר אינו שומע טוב את המקדש או שחושש שאינו מכוון עליו - יאמר עימו את הקידוש ואת ברכת היין, מילה במילה בלחש, אף על פי שהגביע אינו בידו. (בא"ח ש"ש בראשית ט"ו, שם)

כוס ששתה ממנו בלילה ונשאר בו יין, אינו יכול לקדש עליו ביום או להבדיל עליו. אם אין לו מספיק יין - ישפוך מכוס הקידוש לכוס אחרת וישתה ממנה. (שו"ע רע"א י"א, ובא"ח ש"ש בראשית כ"ב, שם) נערך בידי הרב טל חיימוביץ'

גואלי יה - ישי אביעזר

המהפכה של רבקה

יצחק מבין שהתאומים שנולדו לו, ימשיכו שניהם את דרכו של אברהם אביו. שלא כאביו, שהיו לו שני בנים משתי נשים, אחת מבנות שם והאחרת מבנות חם, נדחה האחד בהסכמת ה' לדברי שרה, **כי לא יירש בן האמה הזאת עם בני עם יצחק**. אך לו נולדו שני בנים מאשה אחת, שבאה מבית אברהם. אין איפה כל סיבה לדחות את האחד מפני השני. אדרבה תתפצל דרכו של אברהם לשני נושאי הדרך.

יתירה מזאת. האחד **איש ציד איש שדה** יהיה מופקד על הצד הגשמי, ואילו **איש תם יושב אוהלים** יקבל את ברכת אברהם של הצד הרוחני. שני הבנים שהיו שותפים לדרך אחת, יוכלו לתת ולקבל זה מזה. ברכת טל השמים ושמי הארץ רוב דגן ותירוש, יסופקו לא רק למקבל הברכה, כי אם גם לאחיו. **הווה גביר לאחיו וישתחוו לך בני אמך**, הם שררה שלטונית של משרדי התשתיות המסחר והתעשייה והדומים להם, המספקים את האנרגיה והצרכים לאחיו. מאידך יעלה גם הצד התורני לזכותו של איש השדה.

רבקה לעומתו, מבינה שיש למנוע מעשיו את הברכה, מפני שהוא לא יכול להיות גביר לאחיו ולא יכול בנה הצעיר להיות כפוף לו. יש לה הוכחה שמימית שכך עליה לנהוג. הרי נאמר לה על ידי הנביא קודם הלידה - **שני גוים בבטןך ושני לאומים ממעיך ייפרדו**. לא יכולה להיות אחדות בין הבנים, מפני שעתידה להיות הפרדה ביניהם לשני לאומים. לא זו בלבד,

אלא **שלאום מלאום יאמץ ורב יעבוד צעיר**. לאום אחד יתחזק על זולתו באופן כזה, שהבכור יעבוד את הצעיר. היא מבינה שלא בַּכְדִּי הודיעו לה על כך מן השמים, אלא כדי **שהיא תישא** באחריות. היא מבינה שעליה לעמוד מול כוונתו של יצחק, לתת את ברכת הווה גביר לאחיו - לעשיו, ולתת אותה ליעקב.

לעומת זאת, לא בא יעקב ליטול את הברכה רק בכוח הנבואה שנאמרה לאמו. הוא בא גם מצד הדין. הוא יודע שהוא מגיע להתברך מפי אבא כי הוא הבכור. הכתוב לא מגלה אם ידע יצחק על הנבואה שנאמרה לרבקה ואם ידעו יצחק ורבקה על קניית הבכורה על ידי יעקב. אך לנו מגלה הכתוב, שהאמת של יעקב ברורה. הוא נטל את הבכורה מהבכור ולכן עליו ליטול את הברכה במקומו. סיבת קניית הבכורה לא היתה מספקת כדי ליטול את הברכה. סיבת הנבואה לאמו, היא שנתנה לו את הכח ליטול את הבכורה בדין.

יצחק מצידו מכין שתי ברכות. את ברכת אברהם אין הוא מייעד לעשיו. גם כשעשיו צועק **צעקה גדולה ומרה הברכה אחת היא לך אבי**, לא מוציא יצחק את ברכת אברהם ונותן לו. גם יצחק כרבקה יודע ומבין, שהברכה הרוחנית נחלת יעקב היא. לכן טרם צאת יעקב לחרן, מעניק לו יצחק את ברכת אברהם. אך את ברכת **ויתן לך האלקים מטל השמים ומשמני הארץ**, הוא מייעד לעשיו, שמגיעה לידידו של יעקב.

נטילת שתי ברכות היא הרת גורל. אם עד כה היו שני התפקידים מנת חלקם של שני אחים, הרי שמעתה על יעקב לשאת את שני התפקידים כאחד. אם

עד כה היית איש תם יושב אוהלים, הרי שמעתה עליך להיות גם איש שדה. לא תוכל להיות איש אוהלים בלבד, יהיה עליך לשלב את אוהל התורה בשדה העבודה.

מראה **הסולם המוצב ארצה וראשו מגיע השמימה** הוא גילוי אלוהי לדבר. הסולם הזה שתפקידו לחבר בין שמים וארץ, הוא שמסמל את יעקב עצמו. עם יציאתו לגלות עליו לדעת ששתי הברכות שהוא קיבל לשני התפקידים שהוא נושא, בכור וצעיר, תלויות אחת בשניה ועליו לחבר אותן ולחיות איתן יחד. עליו להיות גם גשמי וגם רוחני בעת ובעונה אחת.

אך לא רק זה. שני תפקידים ושתי ברכות, מסובבות זו מן השמים גם שתי נשים. מה שהיו אומרות הבריות עד כה **הבכורה לגדול והצעירה לקטן**, הרי שמעתה תקבל גם את הבכורה וגם את הצעירה. עליך לבנות את בית יעקב מרחל ולאה **אשר בנו שתייהם את בית ישראל**. שני התפקידים, שתי הברכות ושתי הנשים, הם הדרך הגדולה של יעקב, לחיבור גשמי ורוחני ארצי ושמימי בתורה ועבודה.

את החותמת לתהליך שמתחיל עתה, מקבל יעקב עם שובו מהגלות. עד כה היית יעקב כי אחזת בעקב עשיו, אך מעתה תהיה גם ישראל. שני השמות האלה, הם הביטוי למאבק של יעקב בהתוויית הדרך של בית אברהם. גם עקב וגם ראש. גם ארצי וגם שמימי. גם גשמיות וגם רוחניות. יש להיות סולם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה. לעבוד בארציות ולחיות רוחניות. יש לדעת לחבר את ההפכים האלה, לדרך אחת של עבודת ה' המורכבת משניהם.

התפילה - ביטוי לאמונה

ריבונו של עולם ברא אותנו לכבודו וכדי שנעבוד אותו, דרשו חז"ל "ולעבדו בכל לבבכם" - "איזוהי עבודה שבלב - הוי אומר זו תפילה" (תענית ב, א). האמונה בקב"ה אינה רק שיאמין האדם שיש בורא לעולם ויש אלוקים בשמיים, אלא שיאמין שהקב"ה שומע את תפילותיו ובקשותיו. ככל שתהיה ליהודי אמונה שהקב"ה שומע תפילתו וגם תהיה לו אמונה בעצמו - ובתפילותיו ולא יזלזל בהם, כך גם הקב"ה ישמע ויענה יותר לתפילתו.

על כן צריך האדם העומד להתפלל, להתרכז ולהבין מה שאומר ולהאמין בלבו שהוא מתפלל לקב"ה וכי הוא שומע לתפילתו. אך אם יתפלל מהר מבלי להתכוון, הוא יצא ידי חובה רק בזכות המניין שבו הוא מתפלל.

הקב"ה משתוקק לשמוע את בקשותיהם של בניו עם ישראל. משתוקק ומצפה לכל העולם שיאמינו בו, כל אחד כדרגתו. יהודים יכולים לעלות ולהתעלות ולקבל את כל השפע הן ברוחניות והן בגשמיות, אך אומות העולם יקבלו שפע - כדי חיותם בלבד. מבחן האמונה בא לידי ביטוי בזמן שאדם מקבל ייסורים ח"ו, או הפרעות ומצוקות שונות, ואז אֵל לו להתלונן, ישתדל שלא להתמרמר ולא לבכות על גורלו,

"צדיק כתמר יפרח" - מדברי מורנו ורבנו הרב ניר בן ארצי שליט"א

אלא יקבל ייסורים באהבה.

מי שמתרעם ומתמרמר על בעיותיו, אינו מאמין בבורא עולם. הטוב והרע, שניהם באים מהקב"ה. כל דבר שקורה לאדם ללא ידיעתו ושאינו זה תלוי בו, זה מהקב"ה. אך מה שאדם בחר בבחירתו, אם לטוב ואם למוטב - זה בבחירה חופשית שלו שאותה נתן לו הקב"ה מתחילת הבריאה.

המתפלל על חברו נענה תחילה

יצחק אבינו ורבקה היו עקרים. מדוע עשה אותם הקב"ה עקרים, הרי הוא ציווה על פרייה ורבייה? אלא, אומרים חז"ל "מפני שהקב"ה מתאווה לתפילתן של

צדיקים" (יבמות סד). הקב"ה מתאווה ומשתוקק להרגיש את אמונתם ותשוקתן של הצדיקים להידיבק בקב"ה. הקב"ה מרגיש את התדבקותם בו יתברך. דרך התפילות, הקב"ה מבטל גזרות ועושה ניסים. אלא, שגם קבעו רבותינו שכל המתפלל על חברו והוא צריך לאותו דבר -

לכן, כאשר אדם מתפלל, **עליו להתפלל על כל עם ישראל**, לרפואה, לזיווג, לשלום-בית,

לפרנסה, להגנה ושמירה, לחכמה בינה ודעת. כאשר אדם מבקש על כל עם ישראל, אז הוא נענה תחילה. יש כאלה שמבקשים קודם כל על עצמם, "קודם כל אני", אך אל לו ליהודי להיות קטן אמונה ולחשוב שאין בו כוח של תפילה על אחרים. שלא יזלזל בכבוד ה', "כי אין לה' מעצור להושיע בַּבָּב או בַּמָּעֵט" (שמואל א, יד, ו).

כאשר הכוהנים מברכים אחד או מאה, כל אחד מתוך המאה מקבל את הברכה כאילו היה אחד. באותה תפילה שלך על חולה אחד, הקב"ה יכול לרפא עוד אנשים. אם כל עם ישראל יתפללו זה על זה וירחמו זה על זה - התפילה תיענה מהר. לכן נאמר: שכל המתפלל על חברו נענה תחילה. לא רק את תפילתם של צדיקים הקב"ה מקבל, אלא כל אחד שידבר מהלב ויבקש ויאמין שהקב"ה שומע אותו, וה' יתברך יענה לו.

בייחוד כאשר מתפללים קודם על אחרים, והתפילה העולה מתוך אחדות ורחמים על אחרים - אז היא מתקבלת ביותר, "כי אין לה' מעצור להושיע בַּבָּב או בַּמָּעֵט".

שׁו"ת בהלכה - הרב חנניה מלכה שליט"א - ראש ישיבת "רינת ישראל" - תלמים

בלח כלל. ולכן לשיטתו אם אדם הרתיח מים מערב שבת ושם אותם במקרר יהיה מותר לו בשבת לחמם אותם (באופן שמותר לחמם בשבת כשהתבשיל מצטמק.

ב. דעת רש"י והראש: יש בישול אחר בישול בלח. לכן כל דבר נוזלי, למרות שבושל מערב שבת אסור לחממו בשבת. **השולחן ערוך** (או"ח סי' שיח סעיף טו) פסק כרש"י וכרא"ש, שיש בישול אחר בישול בלח.

ג. דעת הרמ"א (שלפיו פוסקים האשכנזים) היא דעה ממוצעת בין השולחן ערוך (שפוסק שיש בישול אחר בישול בלח) לבין הרמב"ם (שסובר שאין בישול אחר בישול בלח) **דעתו היא** שכל עוד שהתבשיל הלח לא נצטנן לגמרי, אין בו בישול אחר בישול (ולכן יהיה מותר לחמם אותו). אבל אם הוא נצטנן לגמרי, אז יש בו בישול אחר בישול (ויהיה אסור לחממו).

ענה נעבור לטף השאלה: הבעיה ההלכתית שבשלב המעבר של המים מהמייחם לסיר החמין, היא (כשהם באוויר) פוסק כוח רתיחתם. וכשהם נכנסים לסיר החמין (שהוא רותח) הם מתבשלים שוב, לדעה שסוברת שיש בישול אחר בישול בלח (שזו דעת השולחן ערוך כפי שציינו לעיל).

בעיה זו הובאה בדברי **רבינו יונה** באגרת התשובה (יום ה' כלל א' סי' ג') ובדברי השולחן

הוספת מים למייחם בשבת

שאלה: בשבת בבוקר לפני התפילה ראיתי שהמים בחמין התאדו. האם מותר לי להוסיף מים רותחים (בעירו) מן המייחם לתוך החמין?

לפני שונענה על השאלה נקדים מספר הקדמות החשובות להבנת העניין: אחת ממלאכות השבת שאסור לעשותן היא **מלאכת מבשל**. דהיינו, שאסור לבשל דבר שלא היה מבושל מלפני השבת, כל זה בדבר שלא בושל מלפני השבת.

אך לגבי דבר שהיה מבושל כבר מבעוד יום, ישנם שני חילוקי דינים מרכזיים:

א. דבר שהוא יבש (כגון אורז) שהיה מבושל מערב שבת לא שייך בו בישול. כלל זה נקרא בהלכה: **"אין בישול אחר בישול בַּיָּבֵש"**. כלומר דבר שנתבשל מבעוד יום ועכשיו הוא יבש, אינו מתבשל עוד פעם ולכן יהיה מותר לחמם אותו (בַּאֲפֹן שמותר לחמם בשבת).

ב. דבר שהוא לח (כגון מים) שנתבשלו מערב שבת. נחלקו הראשונים, האם כשמחממים אותם עוברים שוב על איסור בישול או שלא.

בשפה הלכתית נקראת מחלוקת זו: האם יש בישול אחר בישול בלח או שאין בישול אחר בישול בלח. בעניין זה יש לנו ג' שיטות:

א. דעת הרמב"ם: היא שאין בישול אחר בישול

לסיכום: לאשכנזים יהיה מותר לערות מהמייחם לחמין ולספרדים אסור. (יש מפוסקי הספרדים שכתבו שהיה מנהג להקל בזה גם לספרדים).

